ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԱՅՆ

ՄԻԱՑՅԱԼ ՊԵՏԵՐԻ ԵՎ ՀԱՅՐԵՆԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ամսական 30 ֆրանկ։ Տարեկան 300 ֆրանկ։ Ամսագրի մեջ տպուած ամեն տող 10 սանթիմ

ՏԷՐՎԻՇ ԲԱՇԱ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ

Զապթ ալայ պէյլերինտէն լզգէթլու թահիր պէյ հազրէթլերի թարաֆընտան թէսալվուբ օլունուպ, վէ պաղբ զէվաթը դայրէթքէչանէ պէեանը էֆքեար իտիլիքտէն, պէ չաեանը թագտիր վէ թահսին կէօրիլտիքտէն սոնրա, զէվաթը համիյյէթմէնտանտէն, իմանէյի հարպիեէ իտիյլէ, վէ էսասը խսթէք իզէրինտէ օլտուղու հալտէ, մահիյյէ պիր իմանէյի հարպիեէ մէրքէզ գօմիսիօնու թէշէքքիւլ իթտիկինի, վէ Պապը Սէրասքերի գարշըսընտա վագը մէսաֆիրլանէտէ թէճէմմիւ իտէրէք, մէզքիւր նիյէթը մէմտուհէնին, մէմալիքի մահրուսէյի շահանէտէ ումում սուրէթտէ մէվզրի իճրաեէ գօնուլմասը զրմիքնտա չալըշմազտա օլտուղունու, վէ աճիզլէրինին տախի, մէզքիւր գօմիսիօն ազասընտան պուլունմազլըգ չէրէֆիյլէ միւֆթէխիր պուլունտուղունու, մուգատտէմա պէեան իթմիշ, վէ պէեանեամէսինի տախի տէրճ իյլէմիշ իտիք, նասըլ քի իճրասընա միւպաշէրէթ օ. լունմուշ տուր, կինտէն կիւնէ իլէրու կիթմէքտէ տիր, վէ հաթթա, սայիր լիսանլարտա պասրլաճաղը կիպի, մէզքիւր պէեանամէ, էրմէնիճէ հրուֆ իլէ, այրըճա տախի թապ իտիլմէքտէ տիր քի, իգթիզա իտէն թարաֆլարա կէօնտէրիլէճէք տիր, վէ հիչ շիւբհէսիզ եօգ տուր քի, պէօյլէ պիր կէօնիլլիւ օլան ֆէտաքեարլըգդա, ֆազըրլար պիրլէ, վաթանդէրվերլիք վաճիպէլերի իգթիզասընճա, հիչ տէյիլ իսէ այտա պիրէր ղուրուշ իհտա իտէրէք, հիսսէմէնտ օլմազլըգդա միւսաբաթ իլէ իֆթիխար էյլէնէճէքլէր տիր։

Տէվլէթլու Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին, կիչէն ճիւմա կիւնիւ պուրաեա կէլտիքլերի, վէ պու բազար իրթէսի կիւնիւ տախի, Պաթում ումում գօմանտանլըգը էօհտէյի ալիեէլէրինտէ օլտուղու հալտէ, ծանիպի մէէմուրիյյէթլերինէ ազիմէթ էյլէտիքլերի մալիւմ տիր։

Բաշայի միւշարիլէյհ հազրէթլերի, վաբօրատան չբգաբգլարընէն ֆէրտասը եանը կիչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, քէմալը ղայրէթլերի իգթիզասընճա, մէզքիւր մէրքէզ լեանէ գօմիսիօնու. նա թէշրիֆ իլէ, պիր սաաթ գատար թէշվիգաթ օգումուշ տուր։

Տէրվիշ բաշա հազրէթլերի թէշրիֆ-էրինտէ, հալիյլէ հէյեէթի գօմիսիօն իհթիրամաթը ֆայիգա իլէ գապուլ էյլէմիշ. վէ միւշարիլէյհ հազրէթլերի արամ իլէ տիհանը ճէվհէր նիսարընը քիւշատ իլէ քէլամէ աղազ իտէր իթմէգ, սիրիշքի ղայրէթի վաթանիյյէ իլէ տօրմատըգ կէօզ վէ ըալանմատըգ չէվրէ գալմամըշ տուր. չէօյլէ քի, միւշարիլէյհ հազրէթլերի տրհանընտան չբշան հէր պիր լուղէթ, հատտէն զիեատէ թէնէզզիլ էյլէտիքլերինտէն, հէմ ազլամըշ, վէ հէմ տէ հէօնկիւր հէօնկիւր ազլամըշ տուր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլերի, վաթան, վէ վաթանդաշլարը հազընտա իրատ պուլունտուղլարը պիր չօգ մէգալաթը միւսիբէ սրրատընտա, «Պու ալեմտէ վաթանտան թաթլը պիր չէյ օլամազ, եանընը վաթան ուղրունտա տուր քի պու գատար թաթլը գանլար տէօքիլէ կէլմէշ տիր վէ հալէատտա տէօքիլմէքտէ տիր, վաթանը գահրաման էվլատլարը, պու ուղուրտա քէնտի ճանլարընը ատրի ֆէտա իտէրէք, մէյտանը մուհարէպէտէ գանլարընէ օքիւպ չէհիտ տիւշմէքլիկէ հազըր մի՛ն. Ժազըր օլտուղլարը հալտէ ղրթըգ օ ուղուրտա, մալինի միլքինիհտաեէ միւսաադաաթ իթմէեէն գան նամէրտէ վէ գանդի տուլղուսուզ ատէ օլաճագ տըր։ Պէնիմ թիգատըմճա, հէքէս պու պօրճունու թանրմազտա, պէօյլէ պիր հէյեէթ թէշէքքիւլին պէքլէմէքտէ իտի, իշթէ համտ օլան պու կիւն սիզ մէզքիւր վազիֆայի իֆա իյէ միւֆթէխիր պուլունմազասընը, ղլթը երուզ սէնէտէն պէրու հէր քէսին եանընտա պիրէր սանագ պուլունմազտա տըր, վէ էն ֆազրըն անը թէրիյլէ գազանմըշ օլտուղու իքի մանկըրը տախի մէզքիւր սատըգլարտա մահֆուզ տուր։ Պու սանագլարընն անախթարլարը պու կիւն սիզի եէտինիզտէ էմանէթ տիր վէ էնիյէթտէ տիր, հէման պիրէր պիրէր աշպ, իգթիզա իտէնի ալմալը, վէ սաաքիրի շէճիանընն իհթիեաճաթընա եէթիշտիրմէլիսինիզ, վէ իլք անախթարկէ տախի աճիզլէրի սանտըղընը ամալըսընը, վարըմը եօզումու վաթանդաշլարընա իհտայէ հէր վագթ հազըր իտիմ, վէ շիմտի տախի հազրլըմ տէտիքլէրիյլէ պէրապէր, հէման ճէպլէրինտէն ագճէ քիսէլէրինի չլզարարադ մէյտանէ ատթըգտան սաշգա, եիկիրմի պէշ պին ղշ թախսիսաթլարընտան օնտա պիրինի, գօմիսիօն սանտըղընա թէրք վէ իհտա իթտիքլէրի կիպի, գըրդ պին եէտի երուզ ղշ. մուգաթալարընէն տախի նըսֆընը իհտա իթմիշլէր, վէ պունտանտա գաթինազար, էկէր պա էմրի ճէնապը Ա. ֆէրինէնտէ, մէյտանը մուհարէպէտէ շէհիտ տիւշէրլէր իսէ, մալ ու միլք վէ չիֆթլիքլէրինին տախի սաթըգա վաթան ուղրունտա սարֆ իտիլմէսի արզու վէ նիյէթինի պէեան պուլունմուշլար տըր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլերի քիսէսի աշքլարընընտա, պուլունան օն իլ ատտա լիրայի օսմանիտէն, հիչ տէյիլ իսէ, օլ անտէ խարճլըգ իչին իգթիզա իտէր էֆքեարբյա, պիր իքի թանէսի երինէ իչինտէ պըրագլմասը նիյէթ վէ իպրամ օլունմուշ իսէ տէ «սայէյի Շահանէտէ վէ միլլէթտէ, պէնիմ իչին հիչ պիր եէրտէ խարճլըգ իչին բարա էքսիք օլմազ» տէյէրէք գապուլ պուլունմատըգլարընտան, թազըմբյա լեանէ սանտըղընա աթըմըշ տըր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլերի տահա պիր չօգ շէվգ ու ղայրէթ վէրիճի մէզալաթտան սոնրա, հարպ աֆէթի, վէ իհթիեաճլարը, վէ կիւճլիքլէրինտէն պահս իլէ, Դարատագտա ղուհուրա կէլէն մէէմուրիյյէթլերի հագգընտա տախի ճիւզլիճէ մալիումաթ վերմիշ, վէ նիհայէթ, «էսկի իտէրիմ քի, հէնուզ վաթանըմա պիրիւք պիր խըրամէթ իտէմէմիշիմ տիր, ըօքին, վաթանըմ իչին տօզմուշամ տուր, վէ վաթանըմ իչին էօլճէկիմ տիր, հէլէ չունունա լֆթիխար իտէրիմ քի, օսանմամըշամ տըր, պըդմամըշամ տըր, ղայրէթ վէ ճէսարէթտէն տիւշմէմիշիմ տիր, համտ ու սէնալը օլսուն, վիճուտիմ սաղ տըր, գուվվէթիմ եէրինտէ տիր, հիչ պիր եէրիմտէ պիր էօղր վէ պիր իլէթիմ եօգ տուր, տինճիմ, չալըշկանըմ. . . . տէտիքլէրիյլէ պէրապէր, պիլ միինասէպէ ըէշաթլու Շէյխ էֆէնտիլէրէ խիթապէն սէօյլեեէրէք, «Էֆէնտիլէր, Եվվէթ, տուա իթմէլիսինիզ, պիզիմ իշին տուա իթմէլիսինիզ, հէմ ագշամ վէ սապահ, վէ կիճէ վէ կինտուզ, հէր վագթթ վէ հէր եէրտէ, վէ եիւզլէրինիզ եէրտէ օլարագ, տուա իթմէլիսինիզ, զիրա պիզ, հէր շէյ իլէ պէրապէր տուայէ վէ ճէնապը Հագգըն լութֆ ու ինայէթինէ միւհթաճըզ» տէմիշ տիր։

Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին պու միւէսսիր վէ ճիկէր բարէլէյիճի նութգ հէնկեամընտա, նասըլ քի սէօյլէտիք, քեաֆֆէյի հազրընունուն կէօզլէրի պիր գաշ տէֆա եաշլար իլէ տօլմուշ պօշանմըշ, վէ ազայի գօմիսիօնտան Քէմալ պէյ տախի աեաղա գալգարագ, «բաշա՝ հազրէթլերի, բաշա՝ հազրէթլերի, մին ղայրի հատտին, զաթը վալէանըզա, շու պէեան պուեուրտուղունուզ ֆէտաքեարլըգդ սանտըղը ճիհէթիյլէ իքինճի օլմազլըգդ իֆթիխարընը արզու իտէրիմ, իշթէ շիմտիտէն գուլունուզ տախի, հէմ մաաշըմին էօշրիւնիւ, վէ հէմտէ 12 պին ղուրուշլուգ մուգաթամըն նըսֆընը իհտա իյլէտիմ տէմիշ տիր։ Արթըգ պու արատա, հէր քէս թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան մէմուհիյյէթ վէ շիւքրանիյյէթլերի թարիֆէ հաճէթ եօգ տուր։

Պու հէնկեամտէ, աճիզլէրի տախի աեաղա գալգարագ, բաշայի միւշարիլէյհ հազրէթլերի թարաֆընտան հիմմէթ պույրուլան շու թէշրիֆ, շու թէշվիգաթ, վէ շու կիւզել իպրէթտէն տօլաեը, միլլէթ վէ վաթան նամընա իշհարը թէշէքքիւր էյլէմիշիզ տիր։

Պատէհու միւշարիլէյհ հազրէթլերի աեաղա գալգարագ, քէզալիք կէօզլէր եաշ իլէ տօլու օլուղու հալտէ, քէմալի հիւրմէթ վէ բիայէթ իւզրէ, շէյխ էֆէնտի հազարաթըյլա վէտալաշտրգտան, վէ ճիւմլէյի այրը այրը թալթիֆ էյլէտիքտէն պաշգա, աճիզլէրի էլինտէն տախի թութմուշ, աննընտան պուս իթմիշ, վէ այրըլաճաղը լահզատտէ, թէքրարէն, պիր ուֆագ նութգ իրատիյլէ, վէ խասսէթէն աճիզլէրինէ խիթապէն օլուղու թագտիրտէ, «Է՛յ վաթան էվլատը, Ալլահ խաթրը իչին օլսուն, չալըշընըզ վաթանըմըզ իչին, օ ուղուրտա հիչ պիր ֆէտաքեարլըգը տիրիզ իթմէյինիզ, զիրա, միլք ու վաթան ղայրէթ, հիմմէթ վէ ֆէտաքեարլըգա՝ միւհթաճ տըր . . . » տէմիշ, վէ աճիզլէրի տախի, պու արատա իքի տէֆա տէօթի ալիլէրինի պուս էյլէմիշիզ տիր։

Իշթէ պու տիլսիզան մէնզարէ պէօյլէլիքլէ խիթամ պուլմուշ, վէ ֆիլվագը հէյեէթի գօմիսիօն պաշգա պիր ղայրէթ վէ պաշգա պիր ճէսարէթ ալարագ, տահա զիեատէ չալըշմաեա պաշլամըշ տըր, ինշալլահ, ումում խալգ թարաֆընտան տախի այնի ղայրէթ զուհուրա կէլէճէք, վէ ասաքիրի Շահանէ լէվազիմաթը իչին, մէմուլտէն զիեատէ համիյյէթ վէ սախավէթ կէօրիլէճէք տիր։

—Ռուսիա իմբէրաթօրու հազրէթլերինին Թուլա նէհրի գըբելարընա մուվասէլէթլէր, Մէմլէքէթինտէ տամամ խաչկէլէն մուամէլաթը ասքերիեէ եէնի պիր խահիշ վէ կէրմիեէթ քէսպ էյլէմիշ տիր, վէ սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, նէհրի մէզքիւրու կէչմէք իչին հէր չէյ հազըր պուլունմագտա իմիշ։ Շարդ մէսէլէսինին տիբլոմաթճա կիրտիյի գալըպարա, մախսուս պիր տիպդաթլա աթթը նազար իտէն պաղբ զաղէթալարընն եազտըգլարընա պագըլըը էսէ, Ռուսիանընն Լօնտրա սէֆիրի գօնթ Շուվալօֆ, անճագ, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի թարաֆընտան հէր կէօնա սիրահլա միւտախէլէնին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ, Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլերի պէյնինտէ պիր հիւսնի իթթիֆագ ազտինի թէքլիֆ իթմէք իչին, Սէն Բէթրէսպուրկա կիտէճէք տիր։ Պու իթթիֆագընն էսասը օլարագ, Ռուսիա իմբէրաթօրու նէ՛ պօղազլարա, նէ՛ Իսթանպօլա, նէ՛ Անատօլուեա, նէ՛ մէմալիքի Մբսբրիեեէ, վէ նէ՛ Սիւէյշէ տօգունմամաեը թէճհիւտ իթտիկի հալտէ, Ինկիլիզլէր տախի քէնտի թարաֆլարընտան իմբէրաթօրը միւշարիլէյհի սէրպէսթ պըրագաճագլար իմիշ քի, մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէնին շիմալզըթասը էհալիյի Խրիսթիեանիեէսի իչին, իտարէյի մէշրուա վէ հաթթա բօլիթիգբյեեճէ արզու իթտիկի թատիլաթը իսթիհսալ էյլէսին։ Հալպու քի Ռուսիանընն պիրտէն պիրէ պէօյլէ պիր մէնֆաաթ կէօզէթմէմէք՝ կէօսթէրմէսի միմքի՛ննմի տիր։ Ֆարզ իտելիմ քի, Ռուսիա Մբսբրա վէ Անատօլուեա էլ տօգունտուրմասընն, լաքին Անատօլու վիլաեէթլերինտէն հիչ պիրինի իսթէմէճտիյի նա՞սըլ զանն օլունուր։

Սէօյլէնտիկինէ նազարէն Ռուսիա, գարշըսընտա տէհշէթլի պիր իթթիֆագ թէհտիտի կէօրերէք, հալիյլէ պու եէնի մէսլէքի գարարլաշտըրաճագ տըր։ Մէզքիւր իթթիֆագը Ա. վսթրիանընն Լօնտրա սէֆիրի Մ. տը Պայսթ թէքլիֆ իթտիկի հալտէ, պու իթթիֆագտա պըրագալըմ Ֆիլէմէնք, Պէլճիգա, Տանիմարգա, վէ Բօրթրկէզ տէվլէթլերինի, Ինկիլթէրրա, Ավսթրիա-Մաճարիսթան, Իթալիա, Իսբանիա, վէ պէլքի Ֆրանսա տէվլէթլերի տախի տախիլ օլտաճագլար իմիշ։ Վէ պիր թագըմ քիւչիւք վէ պիւյիւք տէվլէթլերէն միւրէքքեպ շու տէհշէթլի իթթիֆագա, Ալմանիա վէ Ռուսիա տէվլէթլերի պէյնինտէ մէվճուտ օլան իթթիֆագա մուխալիֆէթ իտիլճէճէք, վէ Մ. տը Պիզմարգընն մէզունիեէթտէ իքէն, կէչէնլերտէ գալգբգ Պէվլինէ կէլիշի, մէզքիւր իթթիֆագընն մուխթարարարընն էօնիւնիւ ալմագ իչին իմիշ։ Արա սըրա Մ. տը Պիզմարգ իլէ Մ. տը Պայսթ օրթաեա գօնուլարագ, պու իքի բօլիթիգ զաթլար պէյնինտէ էֆքեարճա միւազաեէնէթտէն տօլայը ֆէվգէլատէ պիր ղըտտիեէթ մէվճուտ օլտուղու պէեան իտիլմէքտէ տիր։ Հալպուքի շու ղըտտիեէթ հէր նէ տէրճէճէ մագրունու սըհհէթ օլսա, պու ղըտտիեէթ պու մերթեպէ ճէսամէթ քէսպ իտէմէզ, վէ Մ. աը Պայսթ Էվրօբա տէվլէթլերինին իքի սիլիսիսինիս Բրուսիաեա գարշը թահ-իգէ միւգթէտիր կէօրիւնմէզ։ Պէօյլէ պիր շիտտէթլի իթթիֆագ մէվճուտ օլմագ իչին, Ռուսիանընն շարգտա բէք չիեատէ թամամ նիեէթլերի օլմալը, վէ պու կիւնքի կիւն մէմալիքի Օսմանլէյի թէչքիլ իտէն մահէլլերի զապթ իթմէք թասավվուրունտա պուլունմալը տըր։

Հալպուքի նէ՛ հալը հազըր վէ նէ՛ ղէմանը մազի պէօյլէ պիր զանն մահէլլ վիրմէզլէր։ Ռուսիա իմբէրաթօրու Ալէքսանտր հազրէթլերի քէնտիսինին պիլճիմէ պէեան վէ իվանովէրինտէ, —վագտա պու իֆտէլլիրիսէ բէք աղ իթթիգատըմըզ վարտըր — շու շիմտիքի մուհարէպէտէն մագսատ, Պապը Ալիեէ թապի սլան Խրիսթիանլարը տահա միւքէմմէլ վէ միւնթազամ պիր

հալէ իյսալ վէ պու հալի թէէմին իյ-
ւէմէքտէն իպարէթ օլտուղունու պիլ-
տիրմիշ տիր։ Իմբէրաթօրու միւշարի-
ւէյհ եաբսա եաբսա, մուհարէպէ մէ-
սարիֆինի գարաթմագ իւզրէ, —Պուլ-
կարլարա պիւյէք պիր իյիլիք օլմագ
իչին– էրմէնիսթան թարաֆքնտան պիր
ճիւզի մզգտար թէվսիյի արազիեէ
չալըշաճագ տըր։ Ռուսիա իմբէրաթօ-
րու պու եօլտա հարէքէթիյլէ, անճագ
քէնտի բէտէրինին եիկիր մի պէշ սէնէ
էվվէլ, սրը Համիլթըն Սէյմուր իլէ
վուգու պուլան մէշհուր միւլագաթքն-
տա չէզարզը բրօկրամը իճրա իյլէմիշ
օլուր։ Մէզքիւր միւլագաթքն սուրէ-
թի, Ֆրանսա ագատէմիասը ազասքն-
տան Մ. Գամիլ Ռուսէնին թէէլիֆիյլէ
Հաշէթ թապխանէսինտէ նէշր օլունան
«Դրրմ մուհարէպէսի թարիխի» նամ
քիթապքն մուգատատէմէսինտէ միւն-
տէրիճ տիր։ Պու քիթապ վագթ ու
հալէ միւնասիպ օլտուղու հալտէ, եա-
լընըզ, Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա տէվ-
լէթլէրինին 1854 սէնէսինտէ Ռուսիա-
նըն ճէնուպի գըթասընտա իթթիֆաքլէրի
սէֆէրի հագգընտա տէյիլ, հաթթա
պու կիւնքի կիւն Թունա պէյլտէյրին-
տէ վուգու պուլան վագալար հագգըն-
տախի եէնի պիր մալիւմաթ վիրմէք-
տէ տիր։

Ռուսիա իմբէրաթօրու Նիգոլա հազ-
ըէթլէրի տայիմա Իսթանպօլու զապթ
իթմէք էֆքեարընա գարշը կէլմիշ տիր։
Միւշարիէյհ հազրէթլէրի Ինկիլիզ
էլչիսիյլէ կէօրիւշիւյինտէ չէյլէ
տէմիշ տիր։ «Էյլէ չէյլեր վար տըր
քի պունլարա ասլա թէհամմիւլ իտէ-
մէմ։ Էվվէլա քէնտի հագգըմըզտա
սէյլէյյերէք, պէն Ռուսլարըն տայիմի
սուրէթտէ Իսթանպօլու զապթ իթմէ-
լերինի իսթէմէմ. անճագ Իսթանպօ-
լուն Ինկիլիզլեր, Ֆրանսըզլար վէ տի-
կէր մուտդզամ տէվլէթլեր թարաֆքն-
տան տախի զապթ օլունմասընա գար-
շըյըմ։ Քէզալիք միւսաատ իթ-
մէմ քի, Պիզանթիս իմբէրաթօրլուղու-
նու եէնիտէն թէէսիսէ չալըշըլըբն, նէ՞
տէ Եունանիսթան գուվվէթլի պիր
տէվլէթ օլմագ տէրէճէսինտէ թէվսիի
մէմալիք իթսին։ Պունտան մաատա,
բիզամ եօգ տուր քի, մէմալիքի մահ-
րուսէ ուֆագ ուֆագ ճիւմհուրիեէթ-
լէրէ թագսիմ օլունարագ, Գոսիւթլէ-
րէ վէ Մայցինիլէրէ վէ Էվրօբանքն
սայիր իխթիլալ էֆրատընա սըղընա-
ճագ մահէլլ օլսուն։ Պու եօլտա թէր-
թիպաթը գապուլ իթմէքտէն իսէ,
մուհարէպէեէ պիլ իպթիտար, պիր ա-
ռտամմ՞ վէ պիր թիֆէնկիմ գալընճա-
եա գատար պու մուհարէպէյի տէ-
վամ իտէճէյիմ։ Իմբէրաթօր Նիգո-
լա հազրէթլէրի պիրինճի միւլագա-
թքնտա Թիւրքիա հագգընտա միւսա-
ատէ իթմէեճէք խուսուսլարը ան-
լաթտըղը հալտէ, իքինճի միւլագա-
թքնտա տախի Թիւրքիա հագգընտա
արզու իթտիկի մատսէլէրի անլաթմըշ
տըր։ Իշթէ միւշարիէյհին սէօզլէրի.
«Մ՞էմլէքէթէյն պէնիմ հիմայէթիմ
ալթընտա միւսթագիլ պիր հիւքիւմէթ
օլուպ, պու հալ էյլէճէ տէվամ իտէ-
պիլիր։ Ղըրպիսթան վէ Պուլկարիս-
թան տախի պու եօլտա պիր հէյլէ-
թի հիւքիւմէթ սուրէթի քէսպ իտէ-
պիլիրլէր։ Պուլղարիսթանքն միւսթա-
դիլ պիր հիւքիւմէթ օլմասընա մանի
օլաճագ հիչ պիր սէպէպ պիլմէեօրըմ։
Մէզալիքի Մըսրրիեէհ կէլինճէ, պու
միւքին Ինկիլթէրրաճա օլան էհէմի-
եէթլի բէք ալէա պիլիրիմ։ Անճագ
պու գատարը տէյէպիլիրիմ քի, էկէր
տէվլէթի Ալիեէ մահվ օլուպ, մէմալի-
քի Մահրուսէ թագսիմէ գալգէճէրը ը-
ղընտա, սիզ մէմալիքի Մըսրրիեէյի եէտի
թասարրուֆքընըզա ալըրսանըզ, օլ վա-
գթթ պէն ասլա գարշը կէլմէմ։ Քէ-
զալիք Կիրիտ հագգընտա պու էֆ-
քեարտաեըմ։ Ճէզիրէյի մէզքիւրէ
սիկէ իսապէթ իտէպիլիր, վէ պիլմէմ
քի նէ՞ իչին չիմտիտէն Կիրիտ ճէզի-
րէսի Ինկիլիզ միւսթէմլիքեաթը տա-
խիլինտէ պուլունմաեաճագ տըր։

(Լ. Հէրալտ)

—Ցունիս 11 թարիխիյլէ Նիկոպոլի-
տէն ղազէթայի մէզքիւրէ եազըլան
պիր մէքթուպտա չու աթիտէքի ճիւմ-
լէլէր օգունմուշ տուր.

«Թունա նէհրինին սուլարը ֆէվգէ-
լատէ թէնէզզուլ պուլտու, վէ էկէր
Ռուսլարըն մուհարէպէեէ պաշլամամա-
լարընա պաշլըճա սէպէպ Թունանքն
սուլարը իսէ, պու քէրրէ սուլարքն թէ-
նէզզիլ պուլմասընա, նէհրի մէզքիւ-
րու կէչմէք իմքանը կիթտիքճէ արթ-
մագտա տըր։ Նէհրիմիզտէ պիր պօրա
զուհուր իթտի։ Պէնտէնիզ պէօյլէ պիր
պօրանքն էմսալինի մէմալիքի մահրու-
սէտէ ասլա կէօրմէմիշիմտիր, վէ պիր
թագըմ եաշլը ատէմլէր օթուզ սէնէյի
միւթէճավիզ տիր պունուն էմսալինի
կէօրմէմիշ օլտուգլարընը թէէմին ի-
տիեօրլար։ Պիր չօգ խանէ եըզըլտը։
Պօրա իքի սաաթ սիւրիւպ, շարգտան
զարպա եիւրիւմէքտէ իտի։ Թունանքն
թէքմիլ պուեունտաքի ասաքիրին սըհ-
հէթի պէր քէմալ տըր։ Ֆագաթ պու-
նունլա պէրաբէր պաշլըճա պազը մա-
հէլլերտէ մըգտարը քեաֆի իլաճ պու-
լունմատըղընտան, իլաճ թէտարիքինի
հիւքիւմէթ թավսիյէ էյլէրիզ։»

—Բէթէրսպուրկ ղազէթասը եազը-
եօր քի, պու տէֆա Լօնտրա, Վիէննա
վէ Պէրլին Ռուսիա սէֆիրլէրինին մու-
վագգաթէն Ռուսիաեա ավտէթլէրինի,
ղազէթալար կիւեա Բէթրէսպուրկտա
բրէնս Կօրչագօֆուն բիասէթինտէ պիր
գօնկրէ թէշէքքիւլի իչին օլտուղու-
նու եաղբեօրլար իսէ տէ, պու հավա-
տիս եալան օլտուգտան պաշգա, էսա-
սը տախի եօգ տուր։ Պու սէֆիրլէրին
պու տէֆա վաթանլարընա կէլմէլէրի,
պէհէր սէնէ պու վագթտա մէհզու-
նիեէթ ալտըգլարը կիպի, պու սէնէ
տախի բուխսաթ իլէ օլմուշ տուր։
Գօնթ Շուվալօֆ ումուտը զաթիեէսի-
նէ մէմուր օլան ատէմին վէֆաթքն-
տան տօլայը, անքն հիսապլարընը կէօ-
բիւպ, տիկէր պիրինի եէրինէ թայ-
եին իթմէք իչին կէլմիշ տիր։ Մ. Նօ-
վիգօֆ կէլինճէ, բէտէրինին վէֆա-
թքնտան նաչի խայլի միւտտէթ էվվէլ
Ռուսիաեա կէլմէսինէ միւսատտէ իս-
թէմիշ իսէ տէ, մէսալիհի տիբլօմաթի-
գիյեէնին օ զէման թէքսիրինտէն նա-
չի պու բուխսաթ վէրիլմէյիպ, պու
քէրրէ իթա օլունմուշ տուր։ Մ. տ'Օպ-
բէյլէ կէլինճէ, պու ատէմ ֆամիլեա-
սը մէսալիհինէ պագմագ իւզրէ, պէ-
հէր սէնէ պու վագթլար մէէզունէն
Ռուսիաեա կէլմէքտէ իսէ։ Իշթէ պու
իւչ ատամ, պիրի Մօսգուա, տիկէրի
Բէթրէսպուրկ վէ իւչինճիսու Բիկա-
տա պիր միւտտէթ պուլունմալարը յա-
լա, պունլարընը ինչիւ պիր եէրտէ թէ-
ճէմմիւ իթմէտիքլէրի միսիլու, գօնկ-
րէ բէյիսի տէյու կէօսթէրիլէն բրէնս
Կօրչագօֆ ասխի Մէմլէքէթէյնտէ
պուլունուեօր, վէ սիւֆէրայի միւսամի-
լէյհիմ տախի իքի իւչ հաֆթա վա-
թանլարընտա իկամէթտէն սօնրա, մէ-
մուրիեէթլէրինէ ավտէթ իթմիշլէր
տիր։

—Էվվէլիսի սապահ, Իթալեա թէ-
պասընտան պիր ատէմ Քեաղըտխա-
նէսինէ վագը պաղընտան ավտէթ իթ-
մէքտէ իքէն, Նէրիքէյ ճիվարլարընը-
տա իւզէրինէ իւչ քիչի հիւճումմ իտէ-
բէք, էլպիսէսինէ վարընճաեա գատար
սօյմուշ օլտուգլարը վէ մէրգումմ ա-
տէմին [illegible] պու խըրսըզլարընը ասքէր էլ-
պիսէսի կէյինտիքլէրինի պէեան իյլէ-
տիկի Լա Թիւրքիտէ օգունմուշ տուր։

— Սյաֆրանկա մայիսին եէտինճի
կիւնյ Ինկիլթէրրա տախիլիեէ նապը-
ըը Մ. Գլօս թարաֆինտան բարլամէն-
թօտա իրատ օլունան նութգուն պազը
ճիւմլէլերի տիր.

«Ինկիլթէրրանքն հէր գանդը մէն-
ֆաաթլարընա զարար վիրիլէպիլիր ի-
սէ, օնլարը պէեան իթմէմիզ պիզտէն
թալեպ օլունտու։ Պու խուսուստա
Պաթում իլէ Սիւէյշ գանալը զիքր
իտիլտի։ Ֆագաթ Սիւէյշ գանալը
հագգընտա եալընըզ Ինկիլթէրրանքն
տէյիլ, հաթթա թէքմիլ տիւնեանքն
պիւյիւք մէնֆաաթլարը վար տըր։ Նէ՞
իչին Ռուսիա չու եա պու ճիհէթլէ
Սիւէյշ գանալընա հիւճումմ իտէճէք
տիր։ Իշթէ ֆիքրիմտէ պէօյլէ պիր
շէյ տիւշիւնէմէեօրում, վէ պիլմէմ
քի, Ռուսիա՞ մը եօգսա տէվլէթի Ա-
լիեէ՞ մի գանալը մէզքիւրա հիւճումմ
իտէճէք տիր։ Լաքին էկէր պէօյլէ
պիր հալ վագը օլուր իսէ, տէրխաթը
իթմէլի տիր քի, պու պիր Էվրօբա
մէսէլէսի տիր, չիւնքի քիւրրէյի ար-
զըն չարգ թարաֆքնա կէօթիւրէն եօ-
լունա միւթէվագքի տըր։

«Իմտի Սիւէյշ գանալը էօյլէ պիր
մահէլլ տիր քի, պունա խարիճտէն
վուգու պուլաճագ միւտախէլլեէ մի-
սասատ իտէմէյիզ։

«Բէզալիք Մէմալիքի Մըսրրիեէ, ի-
զէրինէ հիւճումմ վուգու պուլապիլիր
մահէլլեր սրրասընտա իսէ տէ, պուն-
տա տախի Ֆրանսանքն, Ինկիլթէրրա-
նքն վէ Էվրօբանքն հագգգաթէն մէն-
ֆաաթլարը վար տըր։

«Իսկէնտերիեէ լիմանը գատար է-
հէմմիեէթլի հիչ պիր լիման եօգ տուր։
Իմտի Ռուսիա, տէվլէթի Ալիեէ իլէ
մուհարէպէ իթտիկի իչին, Իսկէնտե-
րիեէեէ էլ ատմասընա միւսատտէ իտէ-
պիլիրմիյիզ։ Զանագ Գալէա պօղա-
զընտան կէչմէք խուսուսունա կէլին-
ճէ, նէ՞ Օսմանլըլար վէ նէ՞ Ռուսլարքն
պիր Էվրօբա մուահէտէսի ահքեամը-
նա էլ տօգունտուրմաեա հագլարը եօգ
տուր։ Պու Ինկիլթէրրաճա պիր մէն-
ֆաաթ օլտուղունտան, հէր գանդը ի-
տարէ, բէսի ումուրտա պուլունսա, պու-
նու թահթը իթթինաեա ալմասը լազըմ
տըր։

«Էկէր միհթէրէմ Մ. Կլատսթընը
չու էնատէ բէսի հիւքիւմէթտէ պու-
լունմուշ օլսայտը, պու տէրէճէ պիւ-
յիւք պիր վազիֆէ հագգընտա վազի-
ֆէսիզ պուլունմագլըզա ճէսարէթ ի-
տէմէզ իտի, վէ ճէսարէթ իթսէ պիլէ,
էհալիյի մէմլէքէթ քէնտիսինէ պիր
իսթիր կէօնտերէճէյինտէն, պու իս-
թարա էհէմմիեէթ վիրմէմէզլիք իտէ-
մէզ իտի։ Անճագ մէմուլ իտերիմ քի
զիքր իթտիկիմ մէնֆաաթլարա բէք
կիճ պիր վագթտա զարար կէլէպի-
լիր, վէ պունուն իչին չիմտիտէն մէ-
նաֆիյի մէզքիւրէյի թահթը իթթինա-
եա ալմագլըզա հաճէթ կէօրմէմ։

«Տահա կէչէնէրտէ Ռուսիա իմբէ-
րաթօրու, զապթը մէմալիք արզու-
սինտէ օրմասըզընը, վէ Տէրիսաատէ-
թի իսթիլա իմմէքլիկէ ճիւզի պիր
սիեէթի պիլէ պուլունմասընը, վէ
մէզքիւր բայրախթը զապթ իթմէք,
Ռուսիաճա պիր ֆէյրաքէթ օլահաղընը
ըչմէն պիզիմ սէֆիրիմիզ պէեան
իթմիշ տիր։ «Էկէր Պուլկարիսթանքն
պիր գըսմընը զապթ իթմէեէ մէճպուր
օլսամ տախի, մուվագգաթ սուրէթտէ
զապթ իտէճէյիմ։ տէմիշ տիր իմբէ-
րաթօրու միւշարիէյհ։ Էկէր Ռուսիա
իմբէրաթօրու պու սէօզիւ թութաճագ
օլուր իսէ, Ինկիլթէրրանքն մէնֆաաթ-
լարընա հիչ պիր թէհլիքէ վագը օլա-
մագ։ Պունունլա պէրաբէր մուզաֆֆէր
օլան պիր օրտուլու թէվզիֆ իթմէք
միւշքիլ տիր, վէ պիր քէրրէ սեա-
զա գալգմըշ օլան պիր միլլէթի թէս-
կին իթմէք գօլայ տէյիլ տիր։ Վէհա-
սըլ սիզէ չու գատար սէօյլէյէպիլիրիմ
քի, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի հագգ-
գաթէն մուհարէպէնն նէթիճէլէրին-
տէն խարիճտէ պուլունան Ինկիլիզ մէն-
ֆաաթլարընա Ռուսիա տէվլէթինին
տօգունմաեաճագընը խալիսանէ մէ-
մուլ իտէր, չիւնքի էկէր Ռուսիա
մէնաֆիյի մէզքիւրէեէ տօգունուր իսէ,
Ինկիլթէրրա վէ Էվրօբա պու խուսուս-
տա պէյա վազիֆէ պագամասեաճագ-
լար տըր։»

—Թիմոթեէ գատար Ռուս ղազէթա-
լարընը Թունա օրտուսունտա պուլու-
նան մուսլիմլէրի իքի նէֆէրտէն ի-
պարէթ օլարագ, պիրի Կազէթ տը լա
Պուրս ղազէթասընքն օլուպ, չիմտի-
լիք Ֆիշնֆտէ, վէ տիկէրի Նուվօ
Թան ղազէթասընքն օլուպ, հալէա Գա-
լատա պուլունմագտա տըրլար։ Պուն-
լարտան պաշգա իքի նէֆէր տախի էճ-
նէպի ղազէթալարը մուսլիմլէրի վար
տըր։ Մուսլիմլէրին էլպիսէլէրի իւզ-
էրինտէ, նիչանը մախսուս օլմագ իւզրէ,
եուվարլագ պիր պագը օլաճագ, վէ
պունուն իւզէրինտէ իսէ, պիր գարա-
գուշ էսմիյլէ պիր նիսմէրօ, վէ «մուս-
պիր»եազըը, վէ պիրլիքտէ պուլուն-
տուղու օրտու գօմանտանքնքն միհրի
պուլունաճագ տըր։ Պիրտէ մուսլիմ-
լէրին եէտլէրինտէ, քէնտիլէրինին
մուսլիմլիկի, վէ գօմանտանքն միհրի-
նի իսպաթ վէ թատիդ իթմէք իւզրէ,
պիրէր չահատէթնամէ իլէ պէրաբէր
քէնտի ֆօթօկրաֆլարը պուլունաճագ
տըր։

—ԳօրէսբօնտանՀանկրուազ ղազէթա-
սընը օգունանլար, բէք զիեատէ մա-
լիումաթ ալըյօրլար։ Վագտա մէզքիւր
ղազէթանքն մուհարրիրաթը գաթան
ըէսմի տէյիլ իսէ տէ, միւէլլիֆլէրի
գօնթ Անտրասի, վէ գօնթ Անտրասի-
նին Բէչթա վէ Վիէննատա պուլունան
տօսթլարը իլէ կէօրիշիւրլէր։

Իշթէ մէզքիւր ղազէթատա իքի սէ-
նէտէն պէրու հէր այ պաշքնտա մէյ-
տանա չըգան Պոսնանքն Ավսթրիաեա
իլթիհագը մատտէսի հագգընտա պիր
վէճհի աթի օգունմուշ տուր. «Շարգ-
տա վուգուտա կէլէն հալլեր իճապքն-
ճա, Պոսնա Ավսթրիաեա եա պիրլէշէ-
ճէք վէ եախոտ պիրլէշմէյէճէք տիր։
Ավսթրիա հիւքիւմէթի պունու ուրզու
իչմէզ, վէ պիլաքս տէվլէթի Ալիեէ-
նին թէմամիեէթի միլլեէսինին մու-
հաֆազասը իչին էլտէն կէլէնի տիրիզ
իթմէեէճէք տիր։ Լաքին էկէր հիւ-
քիւմէթի Օսմանլիեէ զաֆքնտա՝ նա-
չի եըզըլաճագ օլուր իսէ, պիզտէ օ
հալտէ եըզքնիքը այթքնտա գալմա-
մագ իչին, իշպու եըզըլան պինանքն
այթքնտա տուրամաեաճագընը։ Պու սը-
բատա Ավսթրիա Մաճարիսթան տէվ-

լեթինին եարաճաղընը գլմանէ, հաթթա գանի Անարասի պիլէ պիլմէզ, չիւնքի պունու պիլմէք իչին, մէզքիւր հալին նէ եարա վէ ահվալտէ գուհուրա կէլէճէյինի կվվ լեճ տալամաղ լազըմ կէլիր։ Պինանէ ալէյհ Պօսնաճըն Ավսթրիաեա իլլթիհաղը մատտէսի իւղերինէ միւպահասա իթմէք, չիմտիլիք ֆայիտէսիզ տիր։» (Լ. Հէրբլա)

—Մօրնինկ Բոսթ ղազէթասը Սիւլէյմ գանալը հաղգընտա շու աթիտէքի միթալասյը իտիեար.

«Գոնթ Տուվալօֆուն թալիմաթը հաղգընտա ըէսմէն մալիւմաթըզ օլտուղունու ասլա իստտա իթմէէրէք, անճագ շու գատարքնը զանն ինթմէքլիկէ սէպէպլէրիմիզ վար տըր քի, գոնթու միւմաիլէյհ թէպլիղաթը լազըմէյի համիլ օլուպ, պունունլա ինկիլթէրրա վիւքէլասքնըն ալթիւսթ օլաճագ հիչ պիր սէպէպլէրի օլմատըղը հաղգընտա վիւքէյայի միւշարիլէյհիւմի իսկեաթ իտէպիլէճէյինի մէմուլ իյլէմէքտէ տիր։ Ռուսիա թապիաթը յա Սիւէիշ գանալընա ասլա տօղունմաեա ադ տըր։ Պունունլա տիմէք իսթէմէյիզ քի, Ռուսիա քէնտի թարաֆընտան վուղու պուլան պէօյլէ պիր թէտպիրի իհթիեաթքեարանէտէն իսթիֆատէ իթմէէրէ չալըշմաեաճագ տըր։ Իչէ, մուհարիպլէր նազարը յա պագտրդմըզտա, Ռուսիա Սիւէյշ գանալընն սէյրի սէֆայինինէ էնկել օլմասը յա, հիչ պիր չէյ գազանմըշ օլմազ։ Պունտան պաշգա իհթիմալ տըր քի, գոնթ Տուվալօֆ Ռուսլարըն իսթանպօլա ասքէր սօղմալարը, ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ հիչ պիր կէօնա իղի իրաղը մուճիպ օլմաեաճաղընը, վէ Պօղազ իչի վէ Զանագ գալէա պօղազլարընը պիլճիւմլէ միլլէթլէրին հարպ սէֆինէլէրինէ աչըգ թուլթուլմասընա, քեաֆֆէյի միլլի պահրիեէ թարաֆընտան մէմնունէն նազար օլունաճաղընը հիւքիւմէթի միւշարիլէյհաեա պէեան իտէճէք տիր։ Թէքրար տէրիզ քի, պու տէտիքլէրիմիզ քէնտի թահմինլէրիմիզ տիր։

«Պիզ հէր նէ գատար Ռուսիա էլչիսինէ վէրիլէն թալիմաթը պիլմէյիզ, ֆագաթ քէմալի էմնիյէթլէ թէէսին օլմուշուզ տուր քի, միւմաիլէյհին մէմուրիյէթի, ամվլէթի Անլիեէ Ռուսիատան մաղլուպ օլտուղունտա, մուհարէպէնին նէթիճէլէրի հաղգընտա Ինկիլթէրրանըն բահաթ օլմասընը շու եա պու ճիհէթլէ իսկեաթ իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Պունունլա պէրապէր Ինկիլթէրրանըն կէօշէրի աչըգ օլուպ, Ռուսիա կէչէն սէնէ օլտուղու կիպի, պու տէֆա տախի Ինկիլթէրրայը քէնտի տուշազլարընա տիւշիրէմէզ։»

—Մա թէէսիւֆ իշիթմիկիմիզ կէօրէ, չարշնափն ղինինիւ Իսկիւտարտա, Զէրքէսին պիրի, պիր ադա պինմիշ օլտուղու հալտէ, պիյա ֆիւքուր կնիպ արապա վարբրունա կիրեր, ոյիր տէ արգասընտան պիր տատմ եէ. թիշէրէք, վէ, «ամմա՛ն, ալլահ աշգընա օլսան, եէթիշինիզ տատմար, պու ութ ոչինմ տ ր, վէ մէրգում ճէպրէն պինիպ ալբայ կիթմէքտէ տիր» տէյի պաղրըր. հալէյլէ խալգ պիրի քիր, մէրգում Զէրքէսի ադաման աշաղը ալմազ իսթէրրէր, մէրգում պիր տիւրլիւ ինմէք իստէմէտիքտէն պաշգա, սիլահ կէօսթէրէրէք թէհտիտէ տախի ճիւրաթ իտէր իսէ տէ, պիր չօգ զահմէթլէրտէն ատնրա, վէ հէյլէ գաբիտան էֆէնտինին հիմմէթ իյլէ, պիր թագրիպ մէրգում աթտան աշաղը ալքնարագ, աթ վէ տավանը իլէ պիրլիքտէ, Պապբ զապթիյէեէ կէօնտէրիլիր։

Պու վագաատա հիչ պիր միւպալազա օլմատըղը հալտէ, պիզէ չունու տիւշիւնտիւրթտիւրիւր քի, պուրատա իսթանպօլ կիպի պիր բայրթախթտա, վէ պիր վարօր տէրունինտէ, պու մէրթէպէ քիւսթախլըղա ճիւրաթ իտէնլէր պուլունտուղու թագտիրտէ, աճապա թաշրալարտա տահա նէյլէ՛ր վէ նէյլէ՛ր վուգուա կէլմէքտէ տիր. վէ տիմէք տիր քի, պաղէթալարտա վէ մէքթուպլարտա օգունան էսէֆամիզ հալլէր թաստիգ օլունմագտա տըրլար. նասըլ քի, մէպուսան մէճլիսին. տէ տախի, պու ույղունսուզլուղլարընն զիքրի կէչմիչ տիր, վէ չիւբհէյլէր եօգտուր քի, հիւքիւմէթի սէնիյյէ թարաֆընտան պու հալին մէնի չարէսինէ հիմմէթ պույրուլաճագ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

. . . Խմբագիր,

Արժ. Տ. Ղևոնդ Մ. վարդապետ Փիրղալէմեան Փարիզէն այսօրեայ Թուականաւ հեռագիր մը կ՚ուղղէ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն մեր ծանուցանելու, թէ Դեր. Տ. Սարգիս վարդապետ Թէոդորեան լատինացւոց յունիս 15ին վախճաներ է, և թէ Վսեմ. Դէորգ պէյ Էրամեան հոգելոյս վարդապետին յուղարկաւորութեան հանդիսին բովանդակ ծախքը հոգացեր է։

Ըստ հրամանի Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր հաղորդելով զայս ձերում մեծապատուութեան 'ի գիտութիւն և 'ի հրատարակութիւն։

4 յունիս 1877 Մնամ աղօթարար
Պատրի. Հայոց Դիւանադպիր
'Ի Գում-Գարու Ազգ. Կրօն. Ժողովոյ
Եղնիկ վարդ. Ասլահունի

. . . Խմբագիր.

Ազգ. Սահմանադրութեան 17րդ տարեդարձի հանդիսի մասնաժողովը պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան նոյն հանդիսին հասութից և ծախուց հաշիւը, որ է հետևեալը,

	ղրշ.
Կերակրոյ տոմսակ 709 հատ	18,434
Պարտիզին մտից տոմսակաց գին	8,179
Բանկալ, սնակք և գանձանակք	3,336 1/4
Պարտիզի ներքին հասոյթը, սալադալիչ և պիճիկ	3,253 1/4
Մասնաւոր նուէր Մեծ. էֆէնտիներէ	
Դանիէլ Խարաճեան	400
Համազասպ Պալլարեան	390
Յակոբ Շահինեան	300
Մանուկ Խարաճեան	130
Ռուբէն և Ծերոն Գրիգորեան	482 1/2
Մ. Կարապետ Կիւլպէնկեան	195
Բարեսէր ոմն	104
Կարապետ Ինճիճեան	130
Նազարէթ Խուպէսէրեան	130
Նշան Տէր Պապեան	65
Մուրատ Բէթանեան	45
Ալիքսան Խօրասանճեան	130
Մարտիրոս Ճիզմէճեան	13
Միայն երեսուն և հինգ հազար եօթն հարիւր տասն և եօթը ղրշ.	35,717
Ո տելեաց, ըմպելեաց, ղարդուց, ոպասաւորաց և լն. եղած բովանդակ ծախք. (Ցասն և հինգ հազար վեց հարիւր ինսուն և չորս	15,694
Մնացորդ հասոյթ քսան հազար քսան երեք ղուրուշ	20,023

Ինչպէս կերեւի սոյն հաշուեցոյցէն, Հիւանդանոցի սնտուկին շահ մնացած է 20,023 ղուրուշ, (քսան հազար քսան երեք)։

Մասնաժողովը սոյն հաշիւը հրատարակելով շնորհակալ կըլլայ այն ամեն ազգայնոց, որք իրենց ներկայութեամբ պատուեցին սոյն հանդէսը, և անոնց՝ որք հաճութեամբ և սիրով ընդունեցին ղրկուած կերակրոյ տոմսակներն 'ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի խնճալեաց, թէև չընկրցան հանդիսին ներկայ գտնուիլ։

Մասնաժողովը հարկ կը համարի հարատարակել նաև հետևեալ անձնուէր աշխատողաց անունքն, որք են Յովհաննէս աղա Խաչատուրեան տասը օգնականով, Յովհաննէս և Սարգիս աղայք մահտէսի Աւետիս աղա Սինանեան.

1877 Յունիս 3 'Ի դիմաց
Գրա. Հիւ. 17.րդ Տար. Մանժղվյ.
Ատենադպիր Ատենապետ
Եղնիկ Հովսէփ Սինանեան Մ. Մանուկեան
Գանձապետ
Ս. Մ. Պէյլէկեան

Պէշիկթաշ 6 յունիս 1877

. . . Խմբագիր,

Ձեր Մեծապատուութեան 3477 թիւ լրագրոյն մէջ Ազգ մը տեսնուեցաւ զոր գրած էր Պէշիկթաշի պատուարժան Թաղական խորհուրդը, ծանուցանելով թէ Իւսկիւտար Իճատիյէի կողմը լուսահոգի հօրս վագրֆի բրած արսանեռուն վագրֆի վերաբերեալ գործողութիւնները պէտք է նոյն Թաղական խորհրդոյ սենեակը կատարուին, և եթէ ուրիշ տեղ կատարուին անվաւեր է, ևն։

Արդ կիմացնեմ այսու գրովս յիշեալ պատուարժան Թաղական խորհրդոյ և բարեսէր հասարակութեան թէ լուսահոգի հօրս այս մասին չինել տուած պաշտօնական գրութիւններուն զօրութեամբը յիշեալ վագրֆին միութիւնը և անդ վերաբերեալ պայմաններուն գործադրութիւնը ինձ միայն կը վերաբերի, Թաղական խորհուրդը բնաւ արտօնութիւն մը չունի միջամտելու և եթէ ատեն մը սոյն գործողութիւնները Թաղական խորհրդոյ միջոցաւ կատարուեցան նէ այն ալ ինչպէս յայտնի է, իմ թոյլտուութեամբս եղած է, բայց միշտ իմ կնիքս է որ իրրև միութիւնի կնիք զօրութիւն տուած է եղած գործողութիւնց իմ միութիւնիս իրաւունքս կատակի մը անբռնաբարելի զօրութեան մը վրայ հիմնուած ըլլալով, բնաւ չը նմանիր ազգային միութիւնց։

Ուստի և եթէ Պէշիկթաշի պատուարժան Թաղական խորհուրդը ուշադրութեամբ կարդացած ըլլար իմ ձեռքս ունեցած հէօճէթս, անշուշտ վերոյիշեալ ազգը չպիտի հրատարակէր։

Կը խնդրեմ Ձեր Մեծապատուութենէն սը սոյն գիրս հրատարակելու շնորհ ընէք 'ի սէր ճշմարտութեան։

Որով մնամ երախտապարտ
Ա. ՊԱՅԵԱՆ

ԻԼԱՆԱԹ

Ըսթապլը ամիրէ իչին ալքնաճագ օլան մալիւմ էլ մըգտար պուղտայքն պէհէր քիլէսինի գըրգ տօղուզ վէճուրէնտինին օթուղ իքի, վէ քէնէվիր իլէ գանարեա եէմինին պէհէր գըյյէսինի տէօրտէր ղրուշա, եիւզլիւք գայիմէ եիւզ ղրուշա վէրիլմէք իւզրէ, իթաեէ թալիպ պուլունուպ, իշպու հազիրանը բումինին օն պիրինճի կիւնիւ գարարը գաթի վէրիլէճէյինտէն, թէնզիլ իլէ վէրէճէքլէրին եէվմի մէղքիւրէ գատար խազինէյի խասսա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

Տօղթօր Ս. Յակոբեան էֆէնտի, պու տէֆա քէնտի իգամէթկեահընը, Դատը քէօյիւնտէն էրմէնի քիլիսէսի ճատտէսինտէ Հալաճ սօղաղը քէօշէսինտէ վագը 2 նիւմէրօլու խանէյէ նազլ իթմիշ օլուպ, սալը վէ ճիւմաաա կիւնլէրի սապահընն սաաթ իքիսինտէն պէշ գատար, խանէսինտէ քէնտուսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթալարը, մէճճանէն թէտավի իյլէեէճէկի իլան օլունուր։ 3—2

Սուրէնեան վարժարան իչին Ֆրանսզճա լիսանը աղ չօգ սէօյլէմէեէ միւգթէտիր պիր կառավարիչէ լիւզում օլուպ, իսթէյէնին մէքթէպի մէղպուրա միւրաճաաթ իյլէմէսի։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնչէմպիհ-բաղարընտա
Ն՝ 41 Իրսի խանընտա

Գոնթ Անարասի պիլէ պիլմէզ, չիւնքի պունու պիլմէք իչին, մէզքիւր հալին նէ եարա վէ ահվալտէ գուհուրա կէլէճէյինի կվվ լեճ տալամաղ լազըմ կէլիր։ Պինանէ ալէյհ Պօսնաճըն Ավսթրիաեա իլլթիհաղը մատտէսի իւղերինէ միւպահասա իթմէք, չիմտիլիք ֆայիտէսիզ տիր։» (Լ. Հէրբլա)

—Մօրնինկ Բոսթ ղազէթասը Սիւլէյմ գանալը հաղգընտա շու աթիտէքի միթալասյը իտիեար.

«Գոնթ Տուվալօֆուն թալիմաթը հաղգընտա ըէսմէն մալիւմաթըզ օլտուղունու ասլա իստտա իթմէէրէք, անճագ շու գատարքնը զանն ինթմէքլիկէ սէպէպլէրիմիզ վար տըր քի, գոնթու միւմաիլէյհ թէպլիղաթը լազըմէյի համիլ օլուպ, պունունլա ինկիլթէրրա վիւքէլասքնըն ալթիւսթ օլաճագ հիչ պիր սէպէպլէրի օլմատըղը հաղգընտա վիւքէյայի միւշարիլէյհիւմի իսկեաթ իտէպիլէճէյինի մէմուլ իյլէմէքտէ տիր։ Ռուսիա թապիաթը յա Սիւէիշ գանալընա ասլա տօղունմաեա ադ տըր։ Պունունլա տիմէք իսթէմէյիզ քի, Ռուսիա քէնտի թարաֆընտան վուղու պուլան պէօյլէ պիր թէտպիրի իհթիեաթքեարանէտէն իսթիֆատէ իթմէէրէ չալըշմաեաճագ տըր։ Իչէ, մուհարիպլէր նազարը յա պագտրդմըզտա, Ռուսիա Սիւէյշ գանալընն սէյրի սէֆայինինէ էնկել օլմասը յա, հիչ պիր չէյ գազանմըշ օլմազ։ Պունտան պաշգա իհթիմալ տըր քի, գոնթ Տուվալօֆ Ռուսլարըն իսթանպօլա ասքէր սօղմալարը, ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ հիչ պիր կէօնա իղի իրաղը մուճիպ օլմաեաճաղընը, վէ Պօղազ իչի վէ Զանագ գալէա պօղազլարընը պիլճիւմլէ միլլէթլէրին հարպ սէֆինէլէրինէ աչըգ թուլթուլմասընա, քեաֆֆէյի միլլի պահրիեէ թարաֆընտան մէմնունէն նազար օլունաճաղընը հիւքիւմէթի միւշարիլէյհաեա պէեան իտէճէք տիր։ Թէքրար տէրիզ քի, պու տէտիքլէրիմիզ քէնտի թահմինլէրիմիզ տիր։

«Պիզ հէր նէ գատար Ռուսիա էլչիսինէ վէրիլէն թալիմաթը պիլմէյիզ, ֆագաթ քէմալի էմնիյէթլէ թէէսին օլմուշուզ տուր քի, միւմաիլէյհին մէմուրիյէթի, ամվլէթի Անլիեէ Ռուսիատան մաղլուպ օլտուղունտա, մուհարէպէնին նէթիճէլէրի հաղգընտա Ինկիլթէրրանըն բահաթ օլմասընը շու եա պու ճիհէթլէ իսկեաթ իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Պունունլա պէրապէր Ինկիլթէրրանըն կէօշէրի աչըգ օլուպ, Ռուսիա կէչէն սէնէ օլտուղու կիպի, պու տէֆա տախի Ինկիլթէրրայը քէնտի տուշազլարընա տիւշիրէմէզ։»

—Մա թէէսիւֆ իշիթմիկիմիզ կէօրէ, չարշնափն ղինինիւ Իսկիւտարտա, Զէրքէսին պիրի, պիր ադա պինմիշ օլտուղու հալտէ, պիյա ֆիւքուր կնիպ արապա վարբրունա կիրեր, ոյիր տէ արգասընտան պիր տատմ եէթիշէրէք, վէ, «ամմա՛ն, ալլահ աշգընա օլսան, եէթիշինիզ տատմար, պու ութ ոչինմ տ ր, վէ մէրգում ճէպրէն պինիպ ալբայ կիթմէքտէ տիր» տէյի պաղրըր. հալէյլէ խալգ պիրի քիր, մէրգում Զէրքէսի ադաման աշաղը ալմազ իսթէրրէր, մէրգում պիր տիւրլիւ ինմէք իստէմէտիքտէն պաշգա, սիլահ կէօսթէրէրէք թէհտիտէ տախի ճիւրաթ իտէր իսէ տէ, պիր չօգ զահմէթլէրտէն ատնրա, վէ հէյլէ գաբիտան էֆէնտինին հիմմէթ իյլէ, պիր թագրիպ մէրգում աթտան աշաղը ալքնարագ, աթ վէ տավանը իլէ պիրլիքտէ, Պապբ զապթիյէեէ կէօնտէրիլիր։

Պու վագաատա հիչ պիր միւպալազա օլմատըղը հալտէ, պիզէ չունու տիւշիւնտիւրթտիւրիւր քի, պուրատա իսթանպօլ կիպի պիր բայրթախթտա, վէ պիր վարօր տէրունինտէ, պու մէրթէպէ քիւսթախլըղա ճիւրաթ իտէնլէր պուլունտուղու թագտիրտէ, աճապա թաշրալարտա տահա նէյլէ՛ր վէ նէյլէ՛ր վուգուա կէլմէքտէ տիր. վէ տիմէք տիր քի, պաղէթալարտա վէ մէքթուպլարտա օգունան էսէֆամիզ հալլէր թաստիգ օլունմագտա տըրլար. նասըլ քի, մէպուսան մէճլիսին. տէ տախի, պու ույղունսուզլուղլարընն զիքրի կէչմիչ տիր, վէ չիւբհէյլէր եօգտուր քի, հիւքիւմէթի սէնիյյէ թարաֆընտան պու հալին մէնի չարէսինէ հիմմէթ պույրուլաճագ տըր։

խասսա մէճլիսի իտարէսիմէ կէլմէլէրի։ 3—1

Շէրիֆ Բաշա խանընտա մուգիմ Ֆիւճճարանոան Նիգօղա Բօլիտօղուլօսուն 3 ռէպի իւլ ախբը սէնէ 29½ վէ 5 նիսան սէնէ 293 թարիխինտէ տէօրտիւնճիւ մահքէմէյի Թիճարէթտէն իֆլասընա հիւքմ օլունարագ, տիվանը ֆէվգէլատէ ադա միւլազիմլէրինտէն ռիֆաթլու Գաբրիէլ էֆէնտի իլէ ասհապը մաթլուպտան Եանգօ Գանլօ մուվագգաթէն սինտիք նասպ ու թայէին զըլընմըշլար տըր։ Գանուննամէյի Թիճարէթին եիւզ եէթմիշինճի պէնտի ահքեամընճա, մէրգուման մուվագգաթ սինտիքլէրին էսալէթ թահվիլի վէ եախօտ եէնիտէն իսթիխտամը իճապ իտէն վէքիլլէրին թայէինի զըմնընտա, միւզաքէրէ վէ գարարլաշըբրլմասը իչին, միւֆլիսը մէրգում զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարընն իշպու 1294 սէնէսի ճէմազի իւլ ախիրրն օն եէտիսինէ վէ 1293 սէնէսի հազիրանընն օն ալթըսընա թէսատիւֆ իտէն բէնչէնպիհ կիւնիւ սաաթ պէշտէն նիհայեէթ եէտիեէ գատար տէօրտիւնճիւ մահքէմէյի Թիճարէթին ժիւժ գօմիսէրլէրինէ մախսուս օլան օտաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Կամարական վէ Սէֆէրիատիս շիրքէթի իլան իտէր քի, Թիւթիւն կէօմրիւյի իթթիսալինտէ պու տէֆա քիւշատ իթտիքլէրի «Օսմանիէէ» նամը իլէ տուխան ֆապրիգասընընն մատմուալաթընտան օլարագ, եէնիճէնին հէր պիր ճինս գօգուլու թիւթիւնլէրի Ստանպօլ Պալըգ–Բազարը Նաֆիա խանը ալթընտա Նօ. 1 պիւյիւք տէբօղիթ մաղազասընտա ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, թէշրիֆ իտէն բաղպէթլու միւշթէրիլէրի սապրգը իւզրէ հէր ճիհէթլէ դայէթ խօշնուտ իտէճէքլէրինի վատ իտէրլէր։ 10—5

Մաթպախը ամիրէ իչին ալքնաճագ օլան մալիւմ էլ մըգտար բուղդէն զէյթին պէհէր գըյյէսինի մէճիտի եիկիրմի ղրուշ հիսապըյա, պէշ ղրուշ օթուղ պէշ բարաեա իթաեէ թալիպ պուլունուպ, իշպու հազիրանը բումինն օն պիրինճի կիւնիւ գարարը գաթի վէրիլէճէյինտէն, թէնզիլ իլէ վէրէճէքլէրին եէվմի մէղքիւրէ գատար խազինէյի խասսա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

Տօղթօր Ս. Յակոբեան էֆէնտի, պու տէֆա քէնտի իգամէթկեահընը, Դատը քէօյիւնտէն էրմէնի քիլիսէսի ճատտէսինտէ Հալաճ սօղաղը քէօշէսինտէ վագը 2 նիւմէրօլու խանէյէ նազլ իթմիշ օլուպ, սալը վէ ճիւմաաա կիւնլէրի սապահընն սաաթ իքիսինտէն պէշ գատար, խանէսինտէ քէնտուսինէ միւրաճաաթ իտէն խասթալարը, մէճճանէն թէտավի իյլէեէճէկի իլան օլունուր։ 3—2

Սուրէնեան վարժարան իչին Ֆրանսզճա լիսանը աղ չօգ սէօյլէմէեէ միւգթէտիր պիր կառավարիչէ լիւզում օլուպ, իսթէյէնին մէքթէպի մէղպուրա միւրաճաաթ իյլէմէսի։